

**Пам'ятайте
про
Україну!**

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(212) 227-4125
УНКОС: (201) 451-2200
(212) 227-5250

PIK LXXXVII. Ч. 169.

ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК.

СУБОТА, 2-го СЕРПНЯ 1980

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK,

SATURDAY, AUGUST 2, 1980

No. 169. VOL. LXXXVII.

УРЯД ЗСА ЗАПОВІДАЄ ГОСТРИЙ ВИКЛИК МОСКВИ

М. СМОРОДСЬКИЙ НАЙМЕНОВАНИЙ НА
ЧЛЕНА ДЕЛЕГАЦІЇ ДО МАДРИДУ

Вашингтон. — В. Д. /Понад 300 представників різних американських етнічних груп, зацікавлених Гельсінкським договором та його виконання в ССР і в сателітних державах, взяли участь у шлоденні конференції, що відбулася тут, у вівторок, 29-го липня, в Державному департаменті та Білому Домі.

Офіційно конференцію скликано для відзначення 5-ї річниці підписання Гельсінкського угоди в серпні 1975 року.

В конференції в Державному департаменті промовляли Були Державний секретар Елмунд Маскі, колишній амбасадор ЗСА до ОН і голова американської делегації на конференції в Београді в 1977 році Артур Голдберг, голова американської делегації до Мадриду Гріфін Белл, колишній амбасадор до Фінляндії і тепер дорадник Державного департаменту Розан Ріджвей, та експерти Гельсінкських угод — Воррен Шімерман і Спенсер Олівер. Модератором конференції був Макс Кемпелмен, співредактор американської делегації до Мадриду.

Державний секретар Маскі заявив, що політичний режим у ССР і союзецька інвазія Афганістану порушують основи Гельсінкського договору. ССР не може сповідувати, щоб Захід ігнорував все, що здійснюється всередині ССР та її назовні. Москва може уникнути критики в Мадриді, коли вона перестане переслідувати своїх власних громадян і коли забере йська з Афганістану, які порушили право на самовизначення Афганістану. Е. Маскі закликав присутніх, що американська делегація буде настоювати на повному виконанні прав людини у всіх країнах Європи, які підписали Гельсінкські угоди.

Амбасадор Голдберг сказав, що Америка має повне право жадати від ССР повного виконання Гельсінкських постанов та відповіді за союзецькі порушення „духу і букви“ Гельсінкських домовленостей.

Судья Белл говорив про свою недавню подорож по країнах Західної Європи, де він відчув ряд конференцій з урядовими чиновниками у справі співпраці з Америкою на конференції в Мадриді. Він ствердив, що всі

Сесія в Білому Домі

Друга конференція відбулася о годині 2-й по половині в Білому Домі. Її відкрив д-р Стівен Аелло, спеціальний асистент президента Картера для етнічних справ, який теж представив д-ра Збігнева Бжезінського, голову Крайової Ради Безпеки та дорадника Президента у справах безпеки.

Д-р Бжезінський сказав, що в останньому десятиріччі світ перейшов великі зміни, коли велика частина народів світу шляхом емансипації досягла своєї незалежності. Америка зі своєю традицією персональної свободи людини була головним промотором у цьому русі. Однак, ще велика частина народів світу не має ні національної ні особистої свободи, бо вони живуть у тоталітарних країнах.

(Закінчення на ст. 3-й)

С. Караванський пропонує гострі міри проти ССР

Ст. Пол. Мінн. — Газета „Вандер“, відомий американський католицький тиждень, у числі з 24-го липня цього року помістив довшу новинку від свого власного кореспондента про виступ Святослава Караванського на відкритті Тижня Поневолених Націй в Лос-Анджелесі, Каліф., в дні 11-го липня ц. р.

Караванський сказав: „ЗСА повинні загрозити, що вони захоплять Кубу, якщо совєти не заберуться з Афганістану. Ультиматум є єдиною ефективною дією проти совєтської експансивності... Американські провідники повинні зрозуміти, що ментальність Кремля є злочинною ментальністю. Комуністів треба трактувати як злочинців. Американці повинні вибрати таких провідників, які мають досвід в трактуванні злочинців.“

„Найбільш огидні злочини повповнюються проти людськості, проти права на незалежність та людських і громадських прав. Загігнотизований пропагандою, ширеною червоними агресорами — вовками в овечій

шкурі, світ не реагує. Люди відмовляються вірити у правду. Їм значно вигідніше прийняти за факт казки, поширювані комуністичною пропагандою. Бо якщо вони повірять жертвам, вони повинні обурюватися й помагати їм. Отже, це є краще не вірити і заснути з думкою, що комуністи є добрими і порядними, так як вони самі себе представляють... Це небажання реагувати /на зло/, це наголювання зисків за рахунок інших людей, цей егоїзм Заходу — я сказав — є коренем світової трагедії. Чехи і словаки швидко усвідомили собі, що означає приєднання до червоної Москви, але тоді вже було запізно для них змінити стан поневолення і окупації їхньої країни.“

„Незалежність України була знищена в такий самий спосіб, як Афганістан тепер втрачає свою незалежність. Трагедія України, Афганістану і інших поневолених народів є трагедією цілого світу.“ — так кінчає цитування слів Караванського своєю вістку кореспондент газети Кевін Дж. Лонг.

МОСКВИЧІ ЗУСТРІЧАЮТЬ ЛАЙКАМИ ПЕРЕМОГИ ГОСТЕЙ

Москва. — В анналах спорту, а особливо в анналах Олімпійських ігор, цього річчя ігрища в ССР заслужують на особливе місце. Як і було до передбачення, росіяни в ролі суддів, а під їхнім впливом і судді із сателітних країн, намагаються в живі очі впливати на точкування вислідів змагань. Але не було до передбачення, що загальна публіка, зложена здебільшого з москвичів виявляється аж такою шовіністичною.

Вся організаційно-пропагандивна робота Совєтського олімпійського комітету йшла під кутом „переважно комуністичної системи над усіма іншими“, „великих перемог радянського ладу“ і подібними політичними гаслами. Коли ж після нападу на Афганістан прийшов бойкот деяких країн Олімпійських ігор, залучили звіт зовсім протилежні оцінки: геть політику зі спорту. А в практиці воно виглядало так: при допомозі спорту можна робити політику Москві, але кожному іншому заборонено.

Всі спортивні репортери, як і спортова публіка були свідомі, що росіяни здобудуть найбільше число золотих медалей на цій Олімпіаді. Але як вони до того беруться, то щойно в часі змагань можна добре побачити. Виступи своїх змагунів москвичі вітають оплесками й підбадьорюванням, а свистами і криком стараються застрашити чужих. Так було з польським змагунем Владиславом Козакевичем, чоловічим кандидатом на золоту медаль у скоку з тичкою. До чоловічих змагунів тієї конкуренції належав також росіянин Константин Волков.

Як тільки почався бій за перше місце настрона на перемог москвська публіка почала голосним криком перешкоджати чужим змагунам у скоках. Хвилинами не можна було нічого чути поза свистами й криками. Витворилася суматоха, в

В Америці

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ВРУЧИВ золоті конгресові медалі членам Олімпійської дружини на урочистій церемонії в Білому Домі в середу, 30-го липня, де було присутнє й майже півтисячі найкращих американських спортсменів, які не поїхали на Олімпійські ігрища до Москви з уваги на бойкот. Всіх разом 450 спортсменів дістали нагороду — золоті медалі на сходах Капітолію в Вашингтоні. Пізніше для учасників цього високого американського вирішення-нагороди була проведена концерт у Центрі ім. Кеннеді. Серед спортсменів переважав позитивний настрій щодо цього свята й зустрічі з Президентом ЗСА. Опиитувані репортерами пізніше, лехто сказав, що він був проти бойкоту Олімпіади, але більшість висловлювалася схвально про цю імпрезу нагород спортсменів золотими медалями.

ФІНАНСОВАНА УРЯДОМ ГРУПА особливого призначення у Вашингтоні для вивчення культурної й мовної дискримінації школярів з недовим знанням англійської мови в американських публічних школах на стандартних іспитах розумового розвитку рекомендувала Урядові в середу 30-го липня, щоб такі тести прийняти, бо вони несправедливі: дуже часто низькі висліди таких іспитів були спричинені у цих дітей виключно незнанням або слабким знанням мови англійської, а не умовним недорозумінням, і таких неангломонових дітей призначували до спеціальних класів для умовопослідження у школах, хоча це були нормального розвитку діти і все, що їм не вистачало — це було знання мови, як такої.

ЧОРНІ МЕНШАНЦІ МІСТА ОРЛАНДО у Флориді, поруч якого розміщений казковий Світ Волт Діснея, другу ніч билися з поліцією, яка намагалася встановити лад і порядок, порушений арештом чорної жінки в барі, де її звинувачували в крадіжці грошей (600 дол.) у білого чоловіка вчор з 29-го на 30 липня. У четвер, 31-го липня, спокій в місті начебто був знову встановлений. Це вже третє місто на Флориді, де в останніх двох-трьох тижнях були заворушення серед дільниць з чорними мешканцями. Перше постраждало місто Маймі, де 18 осіб втратили життя і де заворушення відбулися двічі; другим було місто Тампа.

ЗНОВУ ВІДНОВЛЕНО намагання в Конгресі ЗСА повернути школам молитву, яку визнає неконституційною Верховний Суд 17 років тому на вимогу Вільяма Моррі, що, як підліток, вів скаргу проти молитви в публічних школах під впливом зокрема своєї матері, відомої атеїстки Меделіни Моррі О'Гейр. Тепер він вже віруючий християнин і каже, що кається за свій необдуманий крок і велику помилку. Інші, що добивалися повернути молитву для американських дітей — є евангеліст з телевізійних програм пастор Джеймс Робінсон, який у Конгресі в середу, 30-го липня, сказав, що „крайню покарає Всевисшній“, якщо законодавці не відновлять права молитви школярів у цій країні.

Афера Біллі Картера значно ускладнюється

Вашингтон. — Майже напередодні конвенції Демократичної партії, яка обиратиме кандидата на цього річчя президентські вибори та декілька місяців перед самими виборами, на тлі чималих пересувань у світовій політиці, в обличчя господарської рецесії в ЗСА та в інших країнах, справа Біллі Картера затісноє це все, стаючи найважливішим питанням дня.

Державний департамент був змушений у цій справі опублікувати деякі дипломатичні телеграми, президент Картер щодня мусить займати становище до різних аспектів, що свіжо виникають, а преса присвячує цій справі щораз більше місця.

Контакти Б. Картера з представниками лівійської амбасди, чи як це тепер називається „лівійським народним бюро“ та з різними висланниками і співробітниками лівійського лідера Каддафі не були таємницю. Не робив з того таємниці Біллі, який любив в товаристві своїх сілських колег та при пляшці пива розказувати різні деталі та похвалитися своєю важкістю. Однак коли стало відомим, що Біллі отримав від лівійського уряду 220,000 доларів чи в характері позички, чи просто як

Заповіджений письмовий звіт Президента до Сенатської групи, яка розглядає цю справу, повинен внести багато світла.

З огляду на важливість справи і її пов'язання з актуальними питаннями американської політичної дійсності. Сенатська підкомісія вже слідує цього тижня відбуде перші переслухання в цій справі. Цього домагається президент Картер, як і Демократична партія.

У світі

СОВЕТСЬКИЙ СОЮЗ розпочав величезну пропагандивну кампанію у зв'язку з висланям в'єтнамського астронавта в совєтському космічному кораблі. Для більшого пропагандивного ефекту корабель вистрілили під час олімпійських змагань і зразу розрешилося цей факт якнайширше. На змагунів, які на олімпійській публіці не зробило більшого враження, бо вислані космічних кораблів стало тепер уже рутинною, а крім цього пропагандивні мотиви саме тепер були надто очевидні. Дотепер росіяни виключали були астронавтів з Польщі, Болгарії, Мадярщини і Східної Німеччини. Командним старшиною корабля був завжди росіянин. Не-росіянин ніколи навіть не був тренований для виконання цих завдань.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ЗСА подав до відома, що промосовський уряд Етіопії прогнав американського амбасадора Фредеріка Л. Чейпіна. Свого амбасадора з Вашингтону Етіопія відкликала вже перед декількома роками після того, як вона ввійшла в склад совєтського блоку й почала діставати мілітарну допомогу від нього. Останнім часом у зв'язку з посиленням американської акції в світі в обороні людських прав і публікацією матеріалів про надужиття і жорстокість урядових чинників Етіопії відносини між ЗСА і тією країною значно загострилися. Є ще й інша причина дальшого загострення, а нею є акція, як переводить промосовський уряд в Аддіс Абебі проти населення Еритреї та сомалійців, які замешкують східну частину країни.

ВСІ ЗАСОВИ СОВЕТСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ роблять посилені наголос на відкиданнях оцінок 20,000 совєтських воєнків і біля тисячу танків із Східної Німеччини. Відтягнення тих військ Москва хоче виявити свої нібито миролюбні наміри та переконати західноєвропейські держави, а зокрема Західну Німеччину в недовірливості приміщення американських ракет на її території. З американського боку звертають увагу, що, не звважаючи на виведення 20,000 совєтських воєнків із Східної Німеччини, Совєтський Союз і надалі затримує велику мілітарну перевагу в Середній Європі. Совєтський Союз має коло 150,000 воєнків більше в тому обширі, як країни НАТО, а крім цього його перевага у важкій зброї ще більша.

ФРАНЦУЗЬКИЙ КАБІНЕТ МІНІСТРІВ до прерогатив якого належить визначити день виборів Президента, призначив на вибори 10-го травня слідуєного року. Згідно зі законом засіданням кабінету проводив президент Валері Жіскар д'Естен. Після розламу спільного лівого фронту, в якому були французькі комуністи й соціалісти, крім інших кандидатів, обидві ці партії виставлять своїх окремих кандидатів. Французький Президент обраний на сім років, може бути вибраний повторно і має він, згідно з теперішньою конституцією, великі компетенції. Якщо при перших виборах ніодія кандидат не отримав більшості відданих голосів, повторяться вибори між двома кандидатами, які отримали найбільше голосів. В попередніх виборах була велика небезпека, що виграв ставленник лівого блоку Міттеран, але в останніх днях перед виборами комуністи зірвали договір і почали атаку на нього і на соціалістів узагалі.

ХОЧ ОБЕРЕЖНО, АЛЕ КРОК ЗА КРОКОМ ТАЙВАН збільшує свої зв'язки з КНР. Важливу роль в тому грає торгівля. Торговля між тими двома частинами Китаю останнім часом почала зростати дуже швидко і уряд Тайвану, який раніше забороняв її, тепер не робить перешкод. Донедавна ця торгівля відбувалася тільки посередньо через Гонг Конг. Тепер створилися фірми й морські транспортні компанії, які займаються безпосередньо торгівлею й транспортом між портами КНР і Тайвану, що значно облегчує процедуру й причиною до зросту.

КПЛ СКВУ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО МАДРИДСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Торонто, Онт. — Під час XIV Пленарної Сесії Секретаріату Світового Конгресу Вільних Українців в Торонто 27-го і 28-го червня відбулася також Сесія Комісії Прав Людини СКВУ, в якій взяли участь приблизно 40 осіб, зайнятих обороною прав людини в різних комітетах з різних місцевостей ЗСА і Канади, на чолі з головою КПЛ, сенатором Павлом Юзником. Після успішної праці Сесії у всіх вітальних ділянках оборони прав людини і оборони прав народу, Сесія ухвалила резолюції, які в свою чергу схвалив Секретаріат СКВУ. Подасмо тут повний їх текст:

Виступи українців на Мадридській конференції для перевірки застосування Гельсінкських угод координуватиме Комісія Прав Людини СКВУ в співпраці з Закордонним Представництвом Української Гельсінкської Групи.

Всі комітети прав людини, які виславлять представників на Мадридську конференцію, змагатимуть до єдності дії. Комітети покликуть „оперативну групу“, яка розподілить обов'язки у зв'язку з підготовкою до конференції.

До четверга, 31-го липня ц. р., всі комітети повинні надіслати до Бюро Комісії Прав Людини всі матеріали, які підготували до конференції. Бюро КПЛ розішле їх до всіх зацікавлених груп для узгодження розбіжностей.

До кінця серпня ц. р. КПЛ виготовить інформаційні матеріали для світової преси та розішле їх до пресових агентств у Мадриді.

Комісія Прав Людини рекомендує, щоб якнайбільша кількість українсь-

ких релігійних, громадських і політичних організацій звернулася до урядів своїх країн з меморандумами, написаними в рамках Прикінцевого Акту Гельсінкської конференції. Слід узгодити принципи ч. УП Прикінцевого Акту (Поща-нування прав людини і підставових свобод, включаючи суди свободу думки, сумління, релігії та вірування) і принципи ч. УПІ (Рівні права та самовизначення народів). У зв'язку з принципом ч. УПІ слід звернути увагу на колоніальний стан в Україні й на окупаційну владу т. зв. Української ССР та ставити вимогу про порушення цієї справи на конференції.

Також слід домагатися звільнення всіх релігійних і політичних в'язнів, зокрема всіх членів Української Гельсінкської Групи, та усунення всіх заходів поодиноких країн, які суперечать міжнародним договорам про права людини.

Комісія Прав Людини звертається до провідів Українських Церков з пропозицією зорганізувати в Мадриді Екуменічні Дні чи релігійні маніфестації у зв'язку з початком конференції з якнайширшою участю неукраїнських церковних чинників.

Комісія Прав Людини поробить заходи, щоб зорганізувати в Мадриді підготовчий комітет, який підбає про технічну підготовку до української участі в конференції й нав'язе відповідні контакти з урядовими чинниками та пресою. Слід концентрувати зусилля на початок конференції (тиждень 10-го листопада 1980 р.), коли зацікавлення світових засобів інформації буде найбільшим.

Ісламські країни приготують конференцію у справі Єрусалиму

Рабат, Марокко. — У відповідь на закон про влучення Єрусалиму в склад Ізраїля, що його схвалив ізраїльський парламент, ісламські країни розпочали протизаходи. Король Марокко Гассан, який є президентом Комітету в справах Єрусалиму при Арабській лізі, розпочав підготовку конференції в справі Єрусалиму, яка мала б відбутися в столиці Марокко, Рабаті. Інші арабські країни заповіли різні заходи зі сво-

боку. Протизахідська ухвала недавньої шостиденної надзвичайної сесії Генеральної асамблеї ОН створила пригожну ситуацію для ізраїльської відповіді. Тією відповіддю було схвалення закону ізраїльським парламентом, три основні параграфи якого стверджують: „1. Увесь об'єднаний Єрусалим стає столицею Ізраїля. 2. Єрусалим є осідком президента держави, парламенту, уряду і Найвищої суду. 3. Святі місця за-

хишатимуть перед збещенням і будь-якою образою і перед усім, що могло б обмежувати свободу доступу всіх віровизнань до святих для них місць.“

Крім наміченої конференції у Рабаті поодинокі ісламські країни заповіли протизаходи зі свого боку. І так, наприклад, уряд Савдійської Аравії заявив, що інкорпорація Єрусалиму в Ізраїль, є ізраїльською агресією проти ісламу „вагалі“ та попередила, що застосує рішучі заходи „проти тих усіх держав, які визнають Єрусалим столицею Ізраїля“.

Король Гассан, у зв'язку з проблемою Єрусалиму, розпочав заходи для притягнення Єгипту назд до загальноарабського блоку. Він зобов'язався додати поверноту Єгипту до стану повноцінного члена в арабському світі, якщо президент Єгипту Анвар ель-Садат придується до ісламських заходів в справі Єрусалиму.

СТАТИСТИЧНІ ЗВЕДЕННЯ за місяць червень вказали значну підвишку головних господарських показників. Загальне цифрове зведення піднеслося на 2.5 відсотка, що є першим цього роду осягом протягом цілого останнього року. Зросла цифра замовлень на харчові продукти, так само піднісся замовлення на фабричне обладнання та машини. Видано значно більше чисел дозволів на започаткування мешкальних новобудов. Знизилася число звільнень робітників в промислі.

ПРИГАДКА

Пригадусмо всім ВШ Передплатникам „Свободи“, що з днем 1-го червня ц. р. одержують англомовний „Український Тижневик“ тільки ті передплатники щоденники, які вислали замовлення і належну передплату „Українського Тижневика“. Для вигоди тих передплатників, які бажають одержувати „Український Тижневик“, але ще не вислали такого замовлення і передплати, помістимо в цьому числі відповідний формуляр, що його можна вирізати і переслати вповноваженому разом з чеком передплати до Адміністрації „Свободи“.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper (SECD 530-420) published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Статті і дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає собі право в потрібні виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допущивши задрядовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

І передплата на рік — \$30.00, на півроку — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСоюзу 65% міс. За кожну зміну адреси — \$0.50. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Смерть шаха і закладники

На першу вістку про смерть колишнього шаха Ірану Мохаммеда Рези Паглеві у шпиталі в Єгипті наче автоматично насунулася думка: тепер певне звільнять американських закладників. Згодом логічний: адже 4-го листопада зорганізована юрба мусульманських "студентів" силою захопила будинок американської амбасаді в Теграні і ув'язнила всіх тамошніх дипломатів, як закладників, шантажуючи ними Америку, щоби в заміну за їхнє звільнення американський Уряд видав Іранові шаха, що перебував на лікуванні в ньюйоркському шпиталі. Помер шах, то немає глуду продовжувати шантаж. Однак іранський уряд негайно проголосив комунікат, що смерть шаха не матиме ніякого впливу на долю закладників. Керівні американські кола також перестерігали проти передчасних сподівань у цій справі.

Проте знаходимо коментарі, що смерть шаха так облегчить ситуацію закладників. Хоча Агтолла Хомейні, фактичний диктатор Ірану, тримається свого рішення, що доля закладників залежна від новообраного парламенту, то все ж із смертю шаха настала краща кон'юнктура для відновлення дипломатичних заходів щодо звільнення закладників. Припускають, що генеральний секретар ОНЧ Курт Вальдгем у використав відхід шаха з цього світу для відновлення своїх давніх заходів. Йдеться уже не про видачу шаха, якого не стало, а про "винну" Америки у підтримуваних шахом при владі. Насправді сім американських президентів, починаючи від Гаррі Трумана, один за одним прославляли шаха Паглеві і ніхто не може заперечити історичного факту, що Центральна Розвідка Агенція допомогла шахові вернутися на престол з першої його еміграції в Італію, коли зорганізувала у 1953 році державний переворот в Ірані проти тамошнього диктаторського прем'єра Мохаммеда Моссадеха. І правдою є, що тайна агенція шаха САВАК звела з цього світу коло 10,000 тисяч людей з опозиції на пасивній поставі ЗСА, але всі ті "злочини" Америки бліднуть, коли не стало діючого і безпосереднього винуватця. Тепер уже може йтися тільки про зворот Іранові заморожених іранських грошей в Америці, але більшість ніби "награбованого" шахом маєтку знаходиться або в банках у Швейцарії, або на території Ірану: копальні нафти, готелі, королівські клейдони і т. д.

Ож, читасмо в деяких коментарях, коли не стало найбільш іранськими фанатиками зненавидженої особи, то мусить змінитися атмосфера і мусить наступити краща ситуація для американсько-іранських розмов. Неможливо бо річ, щоби в Ірані не було розсудливих людей, які не розуміли б, що Іран не може залишатися вічно в міжнародній ізоляції, спровокованій злочинною аферою із закладниками, і щоби не було розсудливих іранців, які не бачили б глибокої економічної кризи в Ірані ані загрози від Советського Союзу, що окупував сусідній Афганістан. І не знали б, що поагода всіх тих іранських турбот не може бути переведена — без Америки.

Поки що все це по старому. Продовжується фанатична протиамериканська пропаганда всіма іранськими засобами комунікації і продовжується в'язнення американських закладників. Але, як заявлено, з Державного департаменту — "скінчилася одна ера і повинна розпочатися нова". І першим доказом, що настала нова ера в американсько-іранських стосунках мусить бути звільнення закладників.

Шах Паглеві на протязі 38 літ був на вершині влади, придбав велетенський мультимільйонний маєток, користувався найкращими зв'язками з володарями світу, з вини власних помилок мусів утратити всі свої батьківщині і помер на еміграції, втративши, — як написав у своїх споминах, — 35-мільйонний нарід; помер у несласі й самоті, — й ітеративність від невилучувальної недуги. Але своєю смертю він дещо надолужив кривду, яку його злочинні землярки вчинили невинним американським людям, бо тією смертю, можливо, промостив шлях до швидшого повернення ім волі.

В 1920 році Уряд Української Народної Республіки уклав домовлення з Російським Комітетом Визволення Росії, на чолі якого стояв відомий російський революційний діяч Борис Савінков і до якого належали дуже поважні поступові російські діячі. На підставі цього домовлення комітет Б. Савінкова визнає самостійність УНРРеспубліки без жадних застережень. І тоді у склад Армії УНР і під її командування була включена російська дивізія, зорганізована Б. Савінковим. Тією дивізією командував російський генерал Перемікін. Вона мала разом з українською армією пройти територію проти російських більшовиків з їхнім урядом у Москві. Про цей факт вже тепер мало хто пам'ятає. Але в 1920 році домовлення з Б. Савінковим уважалося за велике досягнення тодішнього Уряду УНРРеспубліки. З жадними іншими російськими антибільшовицькими групами (Денікін, Врангелі тощо) ніяких домовлень не було, бо вони боролися проти більшовиків за відновлення "єдиної і неділимої" Росії.

Яких 15 років тому на еміграції, головно в ЗСА і Канаді, постанала була група російських діячів, що її очолював Петров-Скиталець. Ця група проголосила, що вона вже без застережень визнає самостійність України й інших країн неросійських народів. Кола Державного Центру УНРРеспубліки в емілі вважали, що з цієї групою в певних обставинах і в певному часі можна співпрацювати. Але Петров-Скиталець несподівано помер на 60 році життя в 1965 році, після чого ця група швидко розпалася. Можна було б тут ще згадати про російського публіциста Алексинського, але цей останній виступав, як одиниця, і не потрапив створити ніякої політичної російської групи. Сьогодні маємо групу росіян, що створили осередок "Росія без колоній" на чолі з П. Болдырьовим. Чи є це більше таких росіян? Групи "Континент", а тим більше ті, що гуртуються біля "Нового Русского Слова", до таких росіян зарахувати не можна, бо їхнє ставлення до самостійної України або негативне, або дуже невизначене.

Якщо хтось, — можливо для того, щоб зробити більш сприятливим свій погляд по потребу співпраці з росіянами, — твердить, що в Україні у тридцятих роках не було штучного і спеціально зорганізованого московсько-окупційного голоду; або, що в Україні немає терористичної поліції; або, що маємо тепер діла не з російським імперіалізмом — в його нинішньому союзовському вигляді, — то це ми мусимо рішуче відкинути, як річ, яка первертає догори ногами всю нашу доцьогочасну національно-державницьку визвольну концепцію і яка шкодить нашим визвольним зусиллям у напрямку

Микола Липовий
Президент УНРРеспубліки в емілі

СТАН УКРАЇНСЬКОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ СПРАВИ

(5)

повалення імперії на майбутнє. Аргумент, що в теперішній московській верховній у Кремлі бачимо також українців, грузинів, білорусів, лотвиш тощо, не витримує критики, бо ці не-росіяни — це зрусифіковані виступники Москви, як то було і за царських часів, починаючи з Розумовських за царів Єлисавети, або Безбородька за Катерини Другої.

Які є нині українські політичні чи суспільні сили, які діють у вільному світі? Назву, починаючи з чинника найбільш мені близького: Державний Центр УНРРеспубліки в емілі з екзильним урядом і УНРадою. Далі українські політичні партії чи організації, з яких деякі більш чи менш об'єднані між собою, наприклад, що входять до УНРади, або ті, що згуртовані в УДР (Український Демократичний Рух). Потім приходять СКВУ, як наша громадсько-суспільна надбудова в країнах вільного світу, в якому першу роллю відіграють наші громадські центри в різних країнах, як УККА в ЗСА і КУК в Канаді тощо. В останньому часі починає гомоситися до участі в нашому загальному українському житті у вільному світі Закардонне Представництво Української Гельсінської групи, підтримуване тими чи іншими нашими політичними угрупованнями. Окрема ролля припадає також ЗП УГВР. Ніку з цих, так би мовити, формаций не можна ані промовчати, ані обійти. Чи між ними має існувати стан якийсь конкуренції або ворожнечі? Думаю, що ні. Треба тільки трохи доброї волі, вирозуміння і доцільного "розподілу функцій".

Чи потрібне існування для Державного Центру УНРРеспубліки в емілі? Для мене особисто це питання не існує, бо я на нього, як на політичну аксіому, завжди відповідав і відповідатиму позитивним "так".

В 1967 році на шостій Сесії Української Національної Ради, як висловив думку, що в нашому історичному минулому трагедією було те, що у половині XVIII століття була ліквідована наша мазепинсько-орликівська еміграція і перестало існувати наш тодішній екзильний уряд, що його очолював гетьман Пилип Орлик. Це сталося і тому, що син Пилипа Орлика, Григорій, відмовився стати після смерті батька нашим "екзильним" гетьманом, і тому, що приплив нових емігрантів з України припинився в силу тих чи інших обставин. І ці факти збіглися приблизно в часі з остаточною ліквідацією Московською гетьманщини, наслідком чого Україна обернула

ся протягом кінця XVIII і XIX століть при зрусифікованні нашої тодішньої шляхти-еліти в "югозападну провінцію" Росії. Відродження почалося лише в другій половині XIX століття й остаточно набрало сили лише в XX столітті, зокрема по революції 1917 року.

Якщо б Мазепинсько-орликівська еміграція з її екзильним урядом не була ліквідована, а проіснувала, наприклад, хоч би до половини XIX століття, то, на мою думку, стан української визвольної справи в році 1917 був би далеко кращим, бо нам не треба було б починати державного будівництва з самого початку, так би мовити, з нічого, а національна свідомість українських народних мас не рівнялася б майже нулевій і про Україну "не забув би" західний світ, так як він не забув про Польщу і Чехословаччину.

Тому ми, українці, не можемо собі дозволити на ліквідацію нинішнього екзильного уряду УНРРеспубліки, як символу нашої державності, як доказу того, що ми не сприйняли чужої земної окупації і не відмовилися від відновлення нашої справжньої суверенної державності, не відмовилися від тяготи і пересильства наших національно-державних прагнень від останньої української держави, яка реально на українській території існувала, репрезентованою свого часу Українською Центральною Радою, Трудовим Конгресом і Директорією УНР. Ліквідація цього екзильного уряду була б регресом, кроком назад і означала б для українців на батьківщині, а в певній для чужинців, нібито ми вже примирилися в якійсь мірі з російсько-союзовською окупацією і звели себе до стану лише опозиції до сучасного режиму в Україні і в цілому СССР.

Для підкреслення того факту, що в Україні є тепер стан чужої окупації, а СССР є тільки колонією Росії — для цього повинен діяти існувати і діяти екзильний уряд УНРРеспубліки. Звичайно, наш екзильний уряд не має сьогодні потрібних можливостей дії, бо від України нас ділить, залізна заслона", а західний світ утримує дипломатичні зносини з СССР і не може офіційно утримувати контактів з українським екзильним урядом. (Пригадуємо собі, як в канадській пресі появилася відомість на початку 1958 року, що тодішній прем'єр Канади Діфенбекер приїняв мене, як голову українського екзильного уряду, то на другий же день після цього прийшов протест союзовської амбасаді в Оттаві, що, однак, не змінило

позитивного наставлення до української справи покійного Діфенбекера).

Я не раз висловлював думку, що ролля екзильного Уряду УНР стане актуальною і потрібною для українців на батьківщині (відразу зорієнтовуючи їх дію в державницькому напрямку), і для ставлення нашої справи перед чужинцями (в безсумнівному напрямку нашої вимоги відновлення суверенної української держави) саме в той момент, коли українська справа стане актуальною наслідком внутрішніх подій в СССР, як в наслідок якихось зовнішніх комплікацій союзовсько-російської імперії. Але до того часу ми маємо зберегти Державний Центр УНРРеспубліки, як символ нашого прагнення до відновлення української держави, при чому на цей символ мали б завжди покластися як наші політичні середовища, так і наша загальноукраїнська надбудова у вільному світі, тобто СКВУ.

Коли одна політична група, після свого вступу до УНРади, заявила, що вона вважає Державний Центр УНРРеспубліки з екзильним урядом за "зайвий, віджиглий і шкідливий" і що вона буде намагатися цю установу ліквідувати, то, зрештою, це її право займати таке становище. Але наші, — діячі ДЦентру, — правом було боронитися проти такого становища й не допустити до ліквідації ДЦентру. І якщо наслідком такої "оборони" поза УНРадою опинилася загалом організація, а також і ті, які з нею в усьому солідаризувалися, то це не значить, що треба продовжувати безконечну "війну і ворожнечу".

Ми розійшлися в поглядах на засадничі справи, а тому й боролися — може навіть вживаючи драстичних засобів, на що нас уповноважувала надзвичайна важливість справи. І тут нічого не допоможе заява деякого, що, мовляв, Державний Центр "поламав засади демократії" чи має тепер звужену політичну базу, на яку може спиратися. Ми вважаємо, що все було зроблено при додержанні принципів Закону і що головна річ — це не звуження політичної бази, а втримання Державного Центру з його надзвичайно важливою роллю для української визвольної справи.

Бож, зрештою, наші противники повинні зрозуміти, що Державний Центр сильніший не тим, як кількість партій і політичних організацій чи окремих осіб його підтримує. Він сильніший своєю ідейною базою, тобто тим, що являє собою, повторюю, символ відновлення української самостійної соборної держави, і своїм пересильством від урядів і парламентів реальної української держави з років 1917/18 — Української Народної Республіки.

І, накінці, що таке більша чи менша політична база? Чому таку злість у про-

(Закінчення на стор. 3)

Віктор Приходько

Діяти, швидко діяти!

Масмо клопіт. І великий клопіт. Нашим двома національними установами гостро бракує засобів. Ці установи — Український Науковий Інститут при Гарвардському університеті і Український Вільний Університет у Мюнхені. Обидві ці установи звертаються до українського громадянства з великим, пильним проханням: для подальшої своєї праці просять допомоги, грошей. Гарвард просить болей 500 тисяч доларів, а Український Вільний Університет — мільйонів фунтів! У цих відозвах "каються" і "випраднуються" у своїх "гріхах". Український Науковий Інститут при Гарвардському університеті закінчив перше десятиліття. За цей короткий час, в наслідок широкого, наполегливого і відданого праці став відомий у цілому культурному світі як поважна українська установа. Зібрав біля себе 80 осіб визначних науковців, університетських професорів — своїх і чужих, організував десятки курсів українознавства із сотнями студентів і слухачів, зорганізував велику бібліотеку, видавництво книжок, три періодичні публікації і англійський кварталник. А незалежно від трьох кафедр українознавства (історія, література, мова), заснував це й Український Науковий Інститут. Здається, трохи "розігнався", заліз у борги перед Гарвардським університетом, що шире тому допомагав і тепер має великий клопіт, щоби з честю вийти перед шляхетною і доброзичливою американською установою.

А Український Вільний Університет "нагрішив" ще більше, бо "грішив" протягом шестидесяти років, щоби в чужих і тиснях умовах вижити і не тільки вижити, але розвинути в поважну заслужену і широківідому в культурному світі українську наукову установу. Обидві ці установи видали свої відозви, повні цифр і фактів про свою діяльність і про свої осги.

Але не можемо і не мусимо й тут наводити, бо хіба не читасмо щоденно в наших часописах про їхню діяльність, хіба не бачимо як наші 80-літні ректори і професори відбувають довгі і трудні подорожі, оберігаючи життя, працю і майбутність своїх установ! Отже, справа ясна! Не можемо і не сміємо мовчки приглядатися, що дється... Хникати і нарікати. Тільки почасти діяти! Маємо сотні сотки організацій, маємо сотки поселень, а в тих поселеннях сотки й тисячі заможних людей та бистрої молоді. І маємо спеціальні репрезентативні громадські установи, що їх першим обов'язком є мобілізація моральної і матеріальної

З НАШИХ БУДНІВ

На призьбі

Оригінальним заголовком цього фейлетона було шершу "На вакаціях уперелазі", але згодом вишло в мене більш по-народному — "На призьбі". Така "призьба" успішно функціонує і під мотелем "Ксеня" в Гантері, і під гостинницею на Союзіці, і на "Верховині", одним словом — всюди, де вакаційний Божий люд засідає по обіді чи після вечери на лавочках чи на крисеках, та й гомонить, гомонить, пережовуючи на всі лади актуальні питання дня...

При чому, підписаний зробив цікаве спостереження, що так, як минулими літами розмови призьбярів крутились переважно довкола справ геополітичного характеру, так сучасна вакаційна публіка, мається вважати, пропусає радше унікальні драматичні чи контрверсійні питання з галузі т. зв. політики. Якщо ж понаде на призьбу профан, котрий зачепає зневажливу справу Мадридської правозахисної конференції, то ви помітите, як сусіди, одним за одним, немов ці курпатами спурхують з місця і пересідають на подальші крисеки!

Бувають, однак, проблеми, що ніколи не знають зпризьбного порядку дня і однак спонтанно сприймаються та обговорюються загалом вакаційників... Це, в першу чергу, прерізного калібру язв, хвороби, забоління і хірургічні операції, що їм тепер так часто піддається наш брат, в емілі сущій...

Господи-Боже, мій! Слухай, ото, та й не наслухайся, як, де і козо краля, різали, що кому відомо, а що залишили, а скільки, скажемо, християн наперізви під операційним ножем, зокрема плістично та з суєтністю ілюзій в інтерпретації української житої!

Помічність, на той приклад, що шановні матрони з міста Братської Любова з великим респектом, а то й навіть сантиментом задувають знаного коліс флядельфійського хірурга, покійного доктора Гарасимова!

(Закінчення на ст. 3-й)

усієї нашої діаспори, інформуючи її та закликаючи до жертвенності. Все мусить пробудитися і встати! Все — від Нью Йорку до Канади, Бразилії, Європи і далекої Австрії. Скінуться по долару два і три. Тоді вистачить не тільки для Гарварду і Вільного Університету, але й для десятка потребуючих установ і справ! Тільки не плакатися, не зітхати, не відкладати, не відкладати, не відкладати. Лише діяти швидко, енергійно і негайно!

ЩО ТАКЕ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ?

(Доповідь, виступлена 17-го травня 1980 року на відзначенні 30-ліття УНАУ в ЗСА)

(5)

Значить, дослідник книжкої доби повинен трактувати безпристрасно і на тому самому рівні, при тому з належним знанням усіх джерел українськомовних і не-українськомовних не тільки Руську (етнічно українську) Київську державу, але також і Тюрко-Монгольську державу Половецьку. Історик Козацької доби повинен паралельно і безпристрасно трактувати як і державу Віська Запорозького так і Кримський ханат. У таких підході — татари це не дикі заїди грабляжники — а нарівні зі Запорозжцями — наші предки.

Тут можу подати, що в половині XVI ст. єдина українська князя династія, яка (по виміру або вимадруванню на північ Рюриковичів) були князі Ружанські-половці. Вони виводилися від половецького володаря Тугор-таркана (помер у 1096 р.), тестя київського великого князя Святополка II Ізяславича (1093-1113). Столиця Половецької держави поміщалася на міській території пізнього Великого Харкова.

Руські князі як і половецькі мали між собою свої постійні порухання, союзи та міжусобиці, але у 1223 році на річці Калки вони боролися своєю батьківщиною (власне територією!) перед монголами. "Усі вони спільно, князі Рюриковичі плече-а-плече із князями Половецькими, велика частина яких уже тоді увійшла у Руський християнський культурний круг. Свідком того ймена половецьких князів того часу, такі, як: Юрій Кочкавич, Данило Кобякович, Ярополк Томзакович, Гліб Турянич.

Шляхетчак Микитко Поплонський складав тодіш-

ньою руською мовою панегірики на честь Перекопського бєя (високого достойника Кримського ханату і члена династії Шаган-Гірей у 1891 р., цілком у "бароковому" стилі панегіриків доби гетьмана Івана Мазепи:

Крымские врата, Перекопе давний,
Везде по странамъ чьмъ еси ты славный.
Велика твоя слава повсюду естъ нынѣ,
Ляхом, Москвъ и Руси и всей Украинѣ...
Зная храбрость велику Шангирий салтана.
Козаки себѣ имѣтъ ради тебя пана".

Ось, що читаєм у "Літописі" Самуїла Величка (помер біля 1728 р.) про пригоди кошового отамана Івана Сірка під роком 1675. Коли Сірко, найхвищ кримську територію забрав з собою проживаюче там християнське (етнічно українське) населення, і сказав їм на границі: "Хто хочеть, идѣте зъ нами на Русь, а хто не хочеть — вертайтесь до Криму. Якое слово Сірково християне і туди (— метиси, що вже народилися в Криму) зъ християн зъ Кримъ родившіся почувши, изволили едни зъ нихъ, а именно три тисячи, лутше до Криму вернутися, нежели въ землю християнську простовати... а при отпуску гди (Сірко) спиталъ ихъ — для чогобы до Криму квапилися, отповѣдили, ихъ тамъ въ Криму имѣють уже свои оскѣлки и господарства, и для того тамъ лутше себѣ желяють жити, нежели въ Русь ничего своего немущи".

Тюрколог академик Агатангел Кримський (1871-1942; сам як і наш визначний економіст Михайло Туган-Баранський, 1865-1919, — кримсько-татарського походження), що навів оцю цитату у своїх "Студіях до Криму" (1930) додає: "Привадило зробило увагу. Нє тільки спеціалістів — антропологів, ба й першочислішому туретові часом одразу бувало видно величезну схожість антропологічного типа багатьох теперішніх татар-кримчаків та українців. З першого погляду вноді є можна бувати й розпізнати, як татарин-кримчак перед вами чи українськ. Такі оповідання, як оце, що наведено з Самуїла Величка про масове потатарення українців у Криму, вимовно пояснюють і факт антропо-

логічної схожості".

Справа ясна, що громадяни України — мешканці Криму, харківці чи одесці — повинні мати можливість пізнати історію своєї ближчої батьківщини у системі власної історії України.

2.

Переходимо до наступного елементу — держави. Історія не займається поодинокими людьми, а людськими спільнотами. Найвищою досі відомою в історії людської спільнотою є суверенна держава. Тому історія і є в основному історією держав та державноподібних суспільних одиниць чи інституцій, а також ідей, що ведуть до їх створення. Історія знає різного типу держави: кототні союзи (Рах), оселі імперії, міста-поліси, та патримоніальні (наприклад, Московська держава), династичні (наприклад, держава Габсбургів), станові (наприклад, Польсько-Литовська Речі-Посполита) й національні (французька) держави.

На українській території державне життя почалося приблизно у VII ст. перед Христом. Тоді там паралельно появилися три типи держав, які всі є невід'ємною частиною України. На північній бережжї Чорного і Озівського морів і на Криму маємо грецькі держави-міста (поліси, наприклад, Ольвія). Одна група полісів об'єдналася біля 480 року перед Христом у патримоніальну державу — Веспорське царство, що проіснувало під різними династіями (грецько-тракійського, готського та протоболгарського походження) аж до Руських часів у Х ст. по Христі; тодішня староруська назва того кошового царства — була Тмуторокань.

У степовій Україні (обидві Дніпра) створили свій

річних торговельних шляхів поклали Руська Київська держава, що до XII ст. займала панівне становище теж у лісостеповій смузі, а теж і у деяких частинах чорноморсько-озівського побережжя.

Паралельно з нею співіснували на цілій південній половині сьогодишньої української території степові кототні "пакс"-и — про що вже згадамо попередньо — печеніги (до 1050 р.) і половці (від 1050 р.). Дослідження джерел, історії та взаємин між собою і сусідями всіх цих державних творів, осілих та кочових — це і є завдання історії України.

Що зв'язувало усі названі державні творки України, оселі і степові, було те, що всі вони були в основі патримоніального типу, то значить, що державна влада, економічні ресурси, торгівля, культура — все було монополією володаря (князя, кагана) та династії, і князі й контролювалими. Тому, що джерело української християнської культури, Візантія, була теж патримоніальною державою, у таких обставинах було неможливо у Київську добу авторитарно проводити верховну — співучасника влади із володарем та політичну культуру еліт. Із вимертаних династій, або наслідком мілітарної поразки, майже безслідно і без ірредентів переставали існувати сама держава.

Станові концепції, база для повстання еліт, що могла зародитися у не-патримоніальній католицькій Західній Європі поміж IX-XI сторіччя; почала доходити на Україну у другій половині XII ст. через судишні католицькі країна — Угорщину (до 1387 р.) та Польщу (після 1387 р.). Продуктом тієї культурної інтеграції були — західно-українська "гербова" шляхта (про неї нижче) та козацтва майже станова держава XVII-XVIII ст. (своєрідна копія Польської Речі-Посполитої), унікальне явище у патримоніальній православній Східній Європі. Тут можна додати, що друга тодішня держава України, Кримський Ханат, вироблював собі підбірку структуру до Гетьманської держави Віська Запорозького. Цікаво, що рік 1783 — це дата виникнення обох структур — козацької та кримської.

(Продовження буде)

СТАН УКРАЇНСЬКОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ СПРАВИ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

тивників ДЦентру УНР в екзилі викликає та обставина, що ДЦентр найшов спільну мову з будь-що-будь найсильнішою політичною організацією українців у вільному світі, з ОУНР, або, популярно, бандерівцями. Можна мати як загальнозастереження до політичної діяльності бандерівців, але в кожному разі не можна відмовити їм „права громадянства“ серед українства в діаспорі.

Коли йдеться про українські політичні партії чи організації, то, на мою думку, їх роль полягає на мобілізації українства у вільному світі доволя української визвольної політики, доволя нашої остаточної мети: відновлення української держави, як також на вишуканні найдоцільніших шляхів для реалізації цієї мети. Можуть бути серед них різні погляди і можуть існувати різні думки щодо методів нашої визвольної політики. Але не повинно бути ворожнечі і взаємного заперечення.

Також було б краще потрібним, щоб наші політичні середовища — без споглядів про минулі справжні чи уявні урази — визнавали Державний Центр УНР як символ нашої державності — чи вони належать чи ні до системи ДЦентру, тобто чи входять чи ні до УНРади. Хай би всі діяли так, як уважають за доцільне. Але в обличчя загальноукраїнських інтересів мусили б припинити взаємну нетолеранцію і ворожнечу.

Було б дуже доцільним і побажаним, щоб усі самостійницькі українські політичні середовища відбували бодяй від часу до часу спільні наради, у висліді чого могли б мати місце якісь спільні виступи в справах загальноукраїнських. А тих справ є дуже багато.

Деякі з наших партій живуть лише спогадами минулого і ніяк не можуть від нього відірватися. Це проявляється, наприклад, у безкомуністичній критичній українській соціалістичній у роках 1917/20. Я ніколи не був соціалістом, але вважаю, що ця критика в багатьох випадках несправедлива. Бож і Українська Центральна Рада і Трудовий Конгрес мали у своєму складі не менше 80 відсотків соціалістів, а проте — це власне ці українські вільні парламенти проголосили Акти 22 січня 1918 і 1919 років.

Ми не тому масмо ставитися негативно, починаючи з початку 1919 року, до Винниченка, як до політика, що він був соціалістом, а тому, що він пішов (чи пробував піти, бо з його заходів нічого не вийшло) на угоду з Москвою. І не тому осуджуємо діяльність боротівців, що вони були „ліви“, а тому, що своєю угодою з КПБУ вони фактично допомогли московським більшовикам загнїдзитися в Україні.

СКВУ являє з себе загальноукраїнську надбудову в діаспорі, маючи у своєму складі наші центральні в різних країнах західного світу. Роль СКВУ і поле його діяльності — це справи громадсько-суспільні. Однак, зрозумілим є, що в багатьох випадках СКВУ може забирати голос і діяти також у площині політичній. В деяких випадках СКВУ може легше в'язатися із завдань політичного ха-

рактеру, як репрезентант громадян-українців чужих країн, ніж то міг би зробити український екзильний уряд, чи наші політичні партії. Просто тому, що ні екзильний уряд, ні українські політичні партії не мають офіційного визнання в країнах Заходу. Тут не мої конкуренції, ані якихось фальшивих амбіцій. СКВУ мав би лише, коли йдеться про справи політичні, консультуватися й узгоджувати свою дію як з екзильним урядом, так і з партіями чи політичними організаціями. Якщо це буде, то настане гармонійна співпраця замість непорозуміння, які часом виникають. А СКВУ має бути цілком об'єктивним і ставитися з однаковою увагою до всіх складників українського політичного сектору.

Поки що це не зовсім ясно, яку роль серед української діаспори прагне відіграти Закардонне Представництво Української Гельсінської Групи. Видавалось би, що його завданням мала б бути оборона уявлених чи переслідуваних українських діячів на батьківщині. В цій своїй ролі згадане Представництво мало б усі підстави тішитися підтримкою всіх українських політичних чи громадсько-суспільних установ і організацій української діаспори. Але якщо ЗП УГГ мало б забирати голос в справах української визвольної політики, то воно мало б консультуватися з давніми існуючими на еміграції українськими політичними групами. Виступаючи на власну руку, а тим більше займаючи контрверсійну позицію, це Представництво може нести ще більше хаосу, ніж уже існує, в українську політичну думку діаспори. А з цього була б лише шкода, а не користь, для загальноукраїнської визвольної справи.

Можна було б говорити окремо про діяльність деяких українських політичних груп, як, наприклад, ЗП УГВР, гетьманці, СВУ тощо. Але я не збираюся бути „ментором“ і втручатися в ті справи, які нас, діячів Державного Центру УНРспівбачили в екзилі, не торкаються. Я взявся за написання вишуканих тут міркувань з однією метою: звернення уваги на той факт, що, якщо вже в нас неможливо голосна і давня справа т. зв. повної консолідації українських політичних сил, — а ця справа в сучасний момент така, справді, хіба неможлива, — то нам треба спробувати, принаймні, упорядкувати відносини поміж окремими політичними і громадсько-суспільними компонентами української діаспори на підставі доцільного розподілу функцій, які мав би виконувати кожний з цих компонентів. Упорядкування відносин мало б означати припинення ворожнечі, неперемінливої полеміки, узгодження різних справ.

Якщо б ми погодилися на тому поміж такими компонентами, як: Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі з екзильним урядом і УНРадою; політичні організації чи партії; СКВУ з громадськими централь-

35-ті Річні Загальні Збори СУБ у Великій Британії

У ХХХV Річних Загальних Зборах СУБ, що відбулися у п'ятницю і суботу, 20-го і 21-го червня ц. р. у Лондоні, взяли участь 69 умандатованих делегатів із 175 голосами, які заступали 5,250 повноправних членів Союзу. На ці збори прибули також і члени та члени-заступники Ради, Контрольної комісії та Мирового суду Союзу Українців у Великій Британії, члени СУБ як гості, а також представники українських організацій та установ у Великій Британії, як рівнож представник товариства „Українська Гімназія“ з Мюнхену, Німеччина, які вітали РЗЗбори СУБ від тих організацій, установ та товариств, що їх вони репрезентували.

На цюгорічній Загальній збори наспіли привітальні листи і телеграми від Патріарха Йосифа, Архiepіскопа Мстислава Митрополита Української Автокефальної Православної Церкви, Архiepіскопа Андрія Української Греко-Православної Церкви в Канаді, Єпископа Ізидора Борецького, Єпископа Івана Пражського, Єпископа Володимира Маланчука, ЧНІ, Голови Проводу ОУН Ярослав Стєцька, та від отців Української Автокефальної Православної Церкви та Помісної Церкви католицької Церкви: — о. прот. Іван Володимирський, о. Григорій Лазієнко, о. Михайло Дяченко — УАПЦ, о. крил. Богдан Смик, о. крил. Михайло Ратушницький, о. крил. Ярема Гаврилюк, о. крил. Михайло Матчак, о. д-р Степан Гарванко, о. Петро Стецюк — ПУКЦерква, Президи СКВУ, СУВФ, КОУГЦУ, КУК, й інші українські організації та установи.

Молитву на початку загальних зборів провели о. протопресвітер Сильвестр Богатирець — голова Генерального Церковного Управління УАПЦ та о. ми в поодиноких країнах Заходу; різні окремі українські установи, як, наприклад, ЗП УГВР, а в тому числі й ЗП Української Гельсінської Групи з її специфічними завданнями оборони переслідуваних діячів на батьківщині — якби це можна було зреалізувати, — а в потрібі цього немає чого сумніватися, — то це вже був би великий крок вперед.

Назовні наші завдання залишаються, власне, незмінними, хоч міжнародний світ до нас не прислухався і переживає саме тепер тяжку кризу. Ми мали б далі всіма можливими засобами намагатися переконати Захід, що він, нарешті, має реально і поважно протиставити імперіалізму Москви і підтримувати вільні рухи поневолення Москвою народів, що лежить у власних інтересах Заходу. Ми мали б наші зусилля координувати з іншими поневоленими народами — неросійськими народами в СРСР і т. зв. сателітними народами, як поляки, мадяри і т. д. Ці наші природні союзники — як на сьогодні, так, може, ще в більшій мірі в майбутньому після

ветської імперії, що упорядкувало б раз-наразді між державні відносини на європейському сході. А російські? Ну, що ж, можна говорити з росіянами, якщо серед них є такі, що не прагнуть за всяку ціну затримати свою імперію...

Те, що я називаю упорядкування наших внутрішніх відносин, є вимогою діяти з уваги на міжнародну кризу і все більше не покращення, а якраз навпаки — погіршення умов життя пд кожним оглядом в Україні. Але для впорядкування відносин нам потрібно встановити між нами принаймні ГРОМАДЯНСЬКИЙ МИР, себто припинити взаємну ворожнечу і неперемінливу полеміку. Якби такий громадський мир був осягнутий, а за ним і впорядкування наших внутрішніх відносин, то згодом можна було б повернутися і до давньої справи — завершення консолідації.

Євген Гарабач — ПУКЦ, Загальні збори вшанували мовчазною пам'яттю усіх померлих членів СУБ в 1979 році та українців що їхня смерть була зареєстрована в Централі СУБ.

Загальними зборами кінувала обрана одногослосним рішенням президія в складі: дир. Юліан Заблоцький — президент, Володимир Лесюк — заступник президія, Михайло Якіч і Нестор Гайдамаха — секретарі. В почесній президії засідали о. протопресвітер Сильвестр Богатирець, о. Євген Гарабач, о. митр. прот. Михайло Галиця (чергового дня) Андрій Енкала — СУСТЕ і КОДУС, Сарсель-Франція, Петро Мозолук — „Українська Гімназія“ Мюнхен, Німеччина, та представники установ, організацій та товариств у Великій Британії.

Під час Загальних зборів працювали окремі комісії, що їх поклали на самому початку Загальні збори, а саме: Верифікаційно-виборча: голова — Михайло Лучка, члени — Іван Семків, Петро Малицький, Тома Гіпп і Петро Гусак; Фінансово-бюджетова: голова — дир. Іван Скальський, члени — дир. Петро Мартинюк, Дмитро Чиж, Володимир Гарванко і Михайло Паска; Резолюційна: голова — Михайло Гринюк, члени — Богдан Марченко, Леся Маркія, Антін Тисячний і Павло Рафалюк. Комісія для прочитання протоколу із минулорічних Загальних зборів була обрана в складі: голова — Василь Деба, члени — Василь Семак та Степан Ришків.

Звіт із загальної діяльності СУБ пред'явив Загальним зборам голова СУБ ред. Ілля Дмитрів; Фінансовий, звіт аудиторів та прибутки й видатки за перших п'ять місяців із поясненнями склав секретар СУБ і діловий директор ГУ Іван Равлюк. Від Мирового суду СУБ звітував член Мирового суду радник Степан Терельський; Звіт Контрольної комісії подав голова Контрольної комісії проф. Петро Цимбалістий, аналізуючи поодинокі фонди та висловлюючи пропозиції відносно способу звітування фінансового та впорядкування обліку.

У дискусії над звітами забирали слово 11 осіб, які відмічували працю Керівних Органів, Головної Управи, вказували на недолатки, а також звертали увагу відносно покращання діяльності, зв'язку та полегдження біжучих справ. Після прийняття та затвердження звітів і ухвалення абсолютної уступкою Керівним Органам СУБ, голова Статутної комісії, що її покладала була раніше Рада СУБ, та яка зробила офіційну пропозицію, щоб змінити окремі точки, а також додати нові, ред. Ілля Дмитрів пояснив зміни та доповнення до Статуту, який після кількох запитів,

вняснень та виступів, Загальні збори СУБ прийняли кваліфіковану більшістю голосів.

Доповідь на тему: „Погляди і міркування у Звітності СУБ“, присвячену аналізу теперішнього стану та завдань СУБ в майбутньому, вголосив інж. Микола Шупляк. Доповідь буде друквана в часописі „Українська Думка“, а також і появиться окремою відбиткою.

Головою Союзу Українців у Великій Британії одностайно обрано редактора Іллю Дмитрова.

Загальні збори вибрали Раді СУБ в такому складі: о. протопресвітер Сильвестр Богатирець, о. крилошанин Микола Матчак, майор Іван Горобець, Ярослав Деремєнда, дир. Юліан Заблоцький, інж. Степан Кінділ, Володимир Лесюк, д-р Любомир Мазур, Олександр Маркія, дир. Петро Мартинюк, Богдан Марченко, пор. Богдан Михитин, інж. Василь Олесків, Анастасія Остапчук, дир. Іван Равлюк, Павло Рафалюк, дир. Іван Скальський, Антін Тисячний, Іван Федечко, інж. Микола Шупляк; члени-заступники Ради (в черговості заступництва): мгр. Роман Кравець, Ярослав Рутковский, Анна Стриган, Іван Головецкий і Роман Пасіва.

До Контрольної комісії Загальні збори обрали: проф. Петро Цимбалістий — голова, Михайло Білан і Степан Шмондрак — члени, інж. Володимир Гулевич, Володимир Янківський і Богдан Рогач — члени-заступники.

До Мирового суду обрали: редактор Іван Крушельницький — голова, радник Степан Терельський і Петро Дюк — члени, Михайло Миколишин, Василь Медичний і МIRON Бучок — члени-заступники.

На пропозицію Бюджетової комісії, Загальні збори схвалили висоту членської вкладки в таких сумах, як це було прийнято на минулорічних Загальних зборах СУБ, а також із деякими поправками прийняли й затвердили бюджет СУБ на 1980 рік, враховуючи різні заплановані перебудови та покращання приміщень, як рівнож беручи до уваги біжучі видатки. Загальна сума по стороні прибутків 988,870, а видатки касові в сумі 1,423,805 фунтів, із чого виходить, що фінансування деяких проєктів мусить

Советсько-американські відносини в роках 1945-1955 позначилися т. зв. холодною війною, під час якої Советський Союз ставравши ширити свої впливи і контролю поза своїми кордонами тоді, коли Америка змала встановити стабільність. Коли б Америка не оборонила Берлін, Західна Європа була б вже в руках совєтів. Це саме з Японією і Південною Кореєю, де американська постава допомогла створити політично-економічну стабільність, доказом якої є сила цих обидвох країн.

Однак, останні 25 років позначилися беззастанними кризами, не зважаючи на політику детанту. А початки 80-их років цього століття стають далеко більш небезпечними, як будь-коли від закінчення В'єтнамської війни. Советська присутність в Афганістані загрожують Пакистану, і советські махінації, через В'єтнам і Камбоджу, ставлять в небезпеку протоки Малакки та загрожують перерванню морських комунікаційних шляхів з рештою світу. Мадридська конференція — це перегляд виконання Гельсінських угод, і вона є одним із засобів для будовання стабільності у світі.

Виступ президента Картера

У своїй промові президент Картер сильно підкреслює значення Гельсінських угод, як засобу осягнення миру й стабільності у світі.

Відбулися за рахунок попередніх резерв та позичок, а в першу чергу внутрішньої позички Відділів СУБ та членства.

Після деяких уточнень, прийнято резолюції, які мали б лягти в основу біжучої та майбутньої діяльності СУБ.

Після Загальних зборів відбулося перше засідання Ради СУБ, біжучої каденції, на якому Рада СУБ поклікала Президію Ради в такому складі: ред. Ілля Дмитрів — голова, Ярослав Деремєнда 1-й заступник голови, інж. Микола Шупляк — 2-й заступник голови, дир. Іван Равлюк — секретар Ради, секретар Союзу і діловий директор ГУ СУБ, інж. Василь Олесків, інж. Степан Кінділ, Володимир Лесюк і дир. Петро Мартинюк — члени Президії Ради СУБ.

Президія Ради СУБ

КУРАТОРІЯ ФОНДУ

ДЛЯ ВИДАННЯ ЛІТЕРАТУРНОЇ СПАДЩИНИ

БОГДАНА КРАВЦЕВА

ПРИЙМАЄ ПЕРЕДПЛАТУ І ПОЖЕРТВУ

на видання ТРЬОХ ТОМІВ поетичної і літературної спадщини

БОГДАНА КРАВЦЕВА

ПЕРШИЙ ТОМ — повна збірка поетичної творчості — вже

появився.

ДРУГИЙ ТОМ — науковий і літературознавчий праці — буде

готовий до друку в квітні, 1980 року.

ТРЕТІЙ ТОМ — вже зредагований і буде виданий до друку

у 1980 році.

Ціна ————— У передплаті —————

За всі ТРИ ТОМИ ————— \$35.00 \$45.00

За поодинокі ТОМИ:

I ТОМ (поетія) ————— \$15.00

II ТОМ (Науковий і літературознавчий праці) ————— \$12.00

III ТОМ ————— \$12.00 \$15.00

ЗАМОВЛЕННЯ

Замовляю: ————— \$35.00 □

Всі три ТОМИ ————— \$15.00 □

ПЕРШИЙ ТОМ ————— \$12.00 □

ДР. ГИЙ ТОМ ————— \$12.00 □

ТРЕТІЙ ТОМ ————— \$12.00 □

МОЯ ПОЖЕРТВА НА ВИДАННЯ ТВОРІВ ————— \$ —————

Залучую чеком суму ————— \$ —————

Ім'я і прізвище —————

Адреса —————

Чек виставляти на: B. KRAWCIV PUBLISHING FUND

Замовлення, передплату і пожертви висипати

В. KRAWCIV PUBLISHING FUND

c/o U'lene M. Diechuk

Ukrainian Nat'l. Ass'n, Inc.

30 Montgomery Street, 3rd Floor

Jersey City, N. J. 07302

УВАГА!

УВАГА!

Світовий Конгрес Вільних Українців на своїм

засіданні 20 липня ц.р. ухвалив відзначити 50-

ту річницю нашої голодової трагедії в Україні

а про цю трагедію ви матимете повну картину

якщо прочитаете книгу „ДВА КОЛОСКИ

коштує тільки 12.00 дол. із пересилкою. Зоста

лося лише ДВА десятки книг. ПОСПІШТЕ!

Наша адреса: Mr. M. Lawrenko

56 Stagg Street

Brooklyn, New York 11206

U. S. A.

Уряд ЗСА...

(Закінчення зі стор. 1)

Від початку його адміністрації, твердив президент Картер, американський Уряд прийняв оборону прав людини за одну з основних цілей американської закордонної політики.

Він закінчив свій виступ ствердженням, що американська делегація на Мадридській конференції буде діяти рішучо та з переконанням в доцільності Гельсінських домовлень, як одного із засобів для встановлення миру й стабільності у світі.

В конференції взяло участь 27 українців і українок, які працюють у різних організаціях і комітетах в обороні прав людини в Україні й у інших країнах.

Виконування ранішого рішення про створення стратегічних резерв пального натрапляло на різні труднощі, як нестача відповідних резерв на нафтовому ринку, загато високої ціни, а крім цього головний доставець ролі до ЗСА, Саудівська Аравія, протестувала проти таких резерв, побоюючись, що їх колись уряд ЗСА зможе використати з метою знизити ціну на ролі на світових ринках. Загострення міжнародного положення з одного боку, а з другого наявність збільшених запасів нафти на світових ринках уможливило ЗСА розпочати знов поповнювання стратегічних резерв. Президент Картер приготував план, який незабаром буде поданий до відома, яким він уможливить пересування обслугову внутрішнього американського запотребування в такий спосіб, щоб облегчити поповнювання резерв.

ПРОЄКТ ЗАКОНУ ПРЕЗИДЕНТА КАРТЕРА про раціоналізацію бензину, який уможлилював би в випадку кризи урештитувати постачання, поступово проходило через конгресові установи. Проти цього закону є застереження з різних боків, як від продуцентів, великих нафтових опілок, так і від різних суспільних організацій. Однак його потреба така очевидна, що законодавчі країни ступеневе переборюють увесь спротив і зближаються до остаточного голосування. В Сенаті загальна постава до проєкту закону значно прихильніша як у Палаті Репрезентантів, і тому акції в Конгресі мають більший вплив на дальший розвиток цієї справи. 22-го липня Комісія торгівлі більшістю 22 до 20 голосів відкинула намагання припинити взагалі розгляд цієї справи. Згідно з тим проєктом Президент може наказати впровадження раціоналізації, якщо на нафтовому ринку являються нестача на 20 або більше відсотків. Тоді кожний водій автомобіля отримає би пересічно 42 галони бензину на місяць.

ВІД ДОВГОГО ЧАСУ великі промислові й торговельні підприємства, які постачають м'ясні вироби на американський ринок, заповідали значне підвищення ціни на ті вироби під кінець цього року, а особливо, спільного року у зв'язку зі спадом числа викорислюваної худоби. Не чекаючи на майбутній недобір, чи тільки зниження постачання, біржа вже тепер виявила звишкову тенденцію, а це більше зросло ціни на так звані „майбутні контракти“. Департамент сільського господарства ЗСА, який веде постійний облік стану худоби й видає періодичні статистичні зведення, опублікував тепер нове статистичне зведення. Зведення це заскочило заінтересованих і взагалі загаль консументів тим, що воно радикально заперечило попередні дані поширювані м'ясною індустрією. А саме — стан худоби не змалів, а зріс, а деякому відношенню, наприклад, число новонароджених телят зросло навіть значно, бо аж на дев'ять відсотків.

Замість квітів на свічку погину

бл. п. Ярослава Войнаровського

складено 100.00 доларів

на Фонд Катедри Українознавства в Гарварді.

Родина ВОЄВІДКІВ

Замість квітів на могилу Дорогого Товариша

медичних студій у Відні

бл. п. д-ра Евгєна Омельського

складено 50.00 доларів

на Український Науковий Інститут

Гарвардського Університету.

Д-р Григорій ЯВНИЙ

ПОДЯКА

Складаємо подяку всім Дружинам, які замість квітів

на могилу Покійного

бл. п. ОЛЕКСАНДРА

КОЖЕНЬОВСЬКОГО

склали жертви на семінарію св. Йосафата в Римі

і на УОК Центр у Філадельфії, Па.

ІРЕНА КОЖЕНЬОВСЬКА — дружина

з Родиною

В ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

нашого Найдорожчого і Невідрадуваного

ЧОЛОВІКА І БАТЬКА

бл. п.

ОЛЕКСАНДРА

БАДУЛЯКА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в четвер, 14 серпня 1980 р., о год. 7-й ранку

в церкві Христа Царя у Філадельфії, Па.

при 9-й і Каога вул.

Про молитви Родину і Знайомих просять:

дружина — ГАЛИНА

син — АНДРІЙ

Українська Католицька Церква

в Глен Спей, Н. Й

Авторський вечір Яра Славутича — відбувся в Трентоні, в середу, 21-го травня. На цьому вечорі, що його влаштував місцевий Осередок Праці Уряду Платунів Сеньорів разом з дирекцією Школи Українознавства, було прийнятих 50 осіб. У програмі зустрічі з відомим поетом, письменником і професором славістики в Йоркському університеті в Канаді, д-ром Яром Славутичем були: доповідь про його літературну творчість, що її солідно опрацювала і з патосом прочитала директор школи д-р Лариса Залеська-Онишкевич, вірш Яра Славутича "Правдоносці" — читала учениця 10-ї класи Оксана Кушнірчук. Сам автор прочитав уривки з нової поеми про "Голод в Україні 1933 року", подаючи при цьому свої коментарі й пояснення. Вечір вів пл. сен. (Лісовий Чорт) Іван Р. Костюк. Чистий дохід з цієї імпрези передано на потреби школи.

Міжнародний фестиваль — відбувся в Трентоні в суботу й неділю, 7-го й 8-го червня, при великому числі учасників і сприяючій весняній погоді. Подібно як і в минулому році, коли Трентон, столиця стейту Нью Джерсі, відзначав своє 300-річчя, так і в цьому році у фестивалі поруч поляків, мадярів, словаків, німців, італійців, англійців, ірландців, живих, портрети, танців, музики, і навіть участь брали й українці.

Трентонські організації: два Відділи СУА, Відділи ООЧСУ-ОЖ, церковні сестричтва при трьох трентонських українських церквах, нарівні з членами Плату, СУМА, ОДУМ, під загальним проводом відділу УККА чимало вклали часу і труду в підготування українських танків, мистецької виставки. Були тут виступи танцювального ансамблю сумівської молоді з Філадельфії, показ української народної музики, величезні писанки, включно з величезними розмірами писанкою, що була справжнім козирем виставки, та різноманітні українські страви.

Праця організаторів і членів ділового комітету оплатилася: організації й церковні сестричтва поповнили свої каси деякою "копійкою"; між окремими національними групами розпочалися й зацікавилися люди добросусідської стосунки, а українській справі придбано чимало користі й добра, про що перед фестивалем, під час його й потім широко писала місцева американська преса.

вихваляючи українців на всі лади й ставлячи їх за приклад іншим національним групам. Українська група здобула перші нагороди за харчі й українські національні одяги, які мали на собі молоді й старші, активні й пасивні учасники фестивалю.

Вже від сьогоднішнього Трентону підготувалася до чергового фестивалю, що має відбуватися на весну 1981 року на цьому самому місці.

Шкільний рік у трьох трентонських парафіяльних школах — у школі при церкві Св. Свм. Йосафата (директор — о. Ярослав Федик), при церкві Св. Юрія Переможця в Трентоні-Ярдвіл (директор — о. Микола Галета) і при церкві Пресвятої Трійці (директор — о. Богдан Желіхівський) і в Школі українознавства (вищі класи) ім. Ігоря Калиниці (директор д-р — Лариса Залеська-Онишкевич), закінчився в суботу, 14-го червня. Богослуженнями у церквах, роздачею шкільних свідоцтв і подяками шкільній молоді.

Учні розішлись на пластові, сумівські й одумівські табори, старші "пораються біля хати", інші працюють — на різних працях, заробляють собі на далішню університетську науку і... на власні автомобілі й мотоцикли. Ті, що побували на таких закінченнях, могли бути почути багато, на жаль, англійську мову, коштом нашої рідної слов'янської мови, яка все ще не завжди знаходить доступ до молодих умів і сердець байдуже якої — католицької чи православної, пластової, сумівської чи одумівської — молоді.

Іспит зрілості — матура в трентонській Школі українознавства ім. Ігоря Калиниці був проведений у суботу, 28-го червня. До іспиту зголосилося шість учнів на дев'ять випускників 12-ї класи. Іспит здали: Лідія Ганічак — на відмінно; Марта Сенік і Юрій Мізюк — з дуже добрим вислідом, та Микола Веремієнко і Володимир Кушнірчук — з добрим вислідом. Від Шкільної Ради УККА інспектором при іспитах був д-р Іван Куйдич.

Учителями школи впродовж шкільного року були: д-р Лариса Залеська-Онишкевич, Галина В. Костюк, д-р Богдан Корчмарик, д-р Омелян Грималак, Орест Копаниця й Боян Оношкевич. В навчанні інколи допомагали: мгр Дарія Кузик, студентка

Катя Великорідько й Дора Винниченко. Через мале зацікавлення батьків і шкільної молоді школою (в поточному шкільному році було всього-навсього 27 учнів на приблизно 50 потенційних кандидатів з посеред місцевих й довколишніх хлопців і дівчат українського роду) у навчальному році 1980/81 доведеться деякі класи зліквідувати, що в майбутньому може довести й до самоліквідації школи.

Ця байдужість батьків до українських шкіл, а в слід за цим мале або й ніяке зацікавлення рідними школами і серед молоді — це загрозла для майбутнього збереження нашої молоді. Відсутність фахових педагогів — учителів (старші відходять у стан спочинку, а молодших нема) — це друга загроза для українських шкіл. Якщо на цьому відтинку Шкільна Рада УККА, батьки української молоді й усе свідоме громадянство не зроблять драстичних поправок — за декілька років ситуація буде катастрофальною.

Боян Оношкевич — молодший син подружжя д-р Лариса Залеська й інж. Любомира Оношкевичів (старший син Всеволод студіює на Принстонському університеті, дочка Лада — учениця Школи українознавства ім. Ігоря Калиниці в Трентоні) одержав стипендію Фондуції Українського Вільного Університету ім. сл. п. проф. д-ра Костя Кислевського і виїхав на Педагогічний курс УВУ, що відбувається у Мюнхені від 28-го липня до 22-го серпня ц.р. Боян, як прикладний пластунок, пластовий виховник і допоміжний учитель тут, у Школі українознавства, бажає присвятити себе педагогічній професії, яку він собі вибрав, йдучи слідами своїх батьків і дідів: сл. п. проф. Тадея Залеського й Марії Залеської.

Богдан Возняк — син подружжя Катерини й Петра Возняків, прикладних трентонських громадян і сумівських дітяч, учень Школи українознавства ім. Ігоря Калиниці й член осередку СУМА ім. полк. Євгена Коновальця, як визначний учень американської школи одержав грошову нагороду й визнання від Американської армії за свою працю питання "Глейзерової енергетики".

Осип Гуменюк — довголітній мешканець Тренто-

Весілля-концерт у Парижі

Поміж постійною працею в опері міста Мец та гостинними виступами в операх Кан чи Кретеї Ульяна Чайківська знайшла вільний день, щоб повітатися, цим разом у церкві, з відомим архітектором Данилом Обуї, що задля неї вивчив українську мову. Обидвоє молоді настільки відомі, що у вшануванні 21-го червня в соборі св. Володимира взяв участь „весь Париж" (за французьким висловом).

Прийшли Ульяні з кабаре, з театру оперети Шатле, де вона співала в двох операх, та теперішні її партнери з Мецу, де вона співає арію Констанції в опері „Вієнська серенада" Моцарта, перемішалися з поважними особами з лікарського світу, бо батько Данила-лікар-радіолог, та товаришами-інженерами і студентами Академії мистецтв, яку теж закінчив молодий. Гості заповнили по вінця українську церкву й з цікавістю розглядали іконостас Омеляна Мазурика.

Службу Божу правив французький священик у латинському обряді, а для проповіді вибрав тему, як висловився, „на інтенцію української страдальної Церкви" про те, що „не буде ні пана, ні раба", та що „переможе любов, а не чужа влада", як записано у св. Письмі, бо коли всім здавалося, що Христос програв, то Він якраз виграв, бо „перемога Його ідея любови".

Під час Служби Божої вже почалися виступи прекрасних співаків: на початку Одарка Мазурик здивувала присутніх чудовим українським „Богородице-Діво" Гнатюшина; під час св. Причастя ліричне сопрано з

Шатле, Кароль, відповідала „Алілуя"; гітарист з кабаре-ту заграв короткий твір Баха; а на кінець інша співачка виконала на фісгармонії „Пісню без слів" Франсіса Пуленка.

Обряд вішання відправив о. митрат Михайло Василук українською мовою і в нашому обряді із „уведенням" молодих — Ульяні у кременовій з вишивками сукні за зразком королеви Франції Анни Ярославни, пошитої театральною краччицею, та Данила у такому ж кременовому вбранні. Їх привітав хор під упором Віри Дратвінської, що знову таки „захопила за серце" французів, чутихих до нашого співу.

„Апостола" читав своєю молоді Теодор Пастернак, а в проповіді священик поклав наголос на людське щастя, бож „чоловік має утиснути жінку, а вона його" та „більше щастя давати, як приймати".

Після чудового виконання хором нашого „Отче-нашу", партнер Ульяні з Мецу, тенор, проспівав „Аве Марія" Гуно. Чудовим завершенням обряду було трикратне „Многая літа" у виконанні нашого гарного хору, спів якого „хотілося оплескувати, не зважаючи на церкву" — казали потім французи.

Після виходу з церкви молодих зустріла несподіванка: на протилежному хіднику Сен-Жерменського бульвару усталилася труба оркестра студентів Академії мистецтв і заграла їм тріумфальні фанфари, а далі перейшла на валеса; тож молоді пара вийшла на середину вулиці й почала танцювати, а всі прохажі й проїжджі авта усталилися шпалром і розглядали вродливу пару молодих.

Учасники вішання подалися до підпорожнього села, в якому старовинний манастир і церкву перероблено на залю весільних прийняти й якого копули дуже гармонізували з княжою туалетою Ульяні.

Багатий буфет на столах схилов на задній плян, бо учасники мали краший пир: на великій естраді мінялися раз-у-раз три оркестри й багато солістів, з яких кожний співав, чи грає, чи навіть танцював, — кавказець, наприклад, відтанцював „танок з вогнем і ножами" й його назвали „афганцем" — свої найкращі арії для Ульяні й Данила.

Одарка Мазурик заспівала Ульяніну „Циганочку" до музики Мар'яна Кузана й нагадала французам українську пісню, яку вони бажали б слухати, й жалували, що не було тут нашого хору.

/юко/

Софія Наумович

АВТОМОБІЛЬНА КОМПАНІЯ ФОРДА У ДЕТРОНІ спублікувала цифру своїх втрат за другий квартал цього року. Є це остаточна цифра, в якій узгоджено всі зміни, що мали місце в останніх днях означеного періоду. Є це 467,9 мільйона доларів. Таким чином тепер є вже відомі втрати всіх американських автомобільних компаній за другий квартал цього року. Разом це робить півтора мільярда доларів. Дотепер компанія Форда без труднощів покривала свої втрати в Америці великими зисками, які вона отримувала від своїх філій за кордоном. Однак, тепер падають також прибутки закордонних філій. Коли б не ті прибутки з-за кордону, то квартальна втрата компанії Форда за останній квартал була б найбільшою в історії американського промислу, бо було б це 735 мільйонів доларів. А найвищою дотепер втратою в промислі за один квартал була втрата Юнайтед Стейт Стіл Корп. за останній квартал минулого року в сумі 561,7 мільйона дол.

ДО ІНІЦІАТИВИ СЕМИ ЧЛЕНІВ КОНГРЕСУ ЗСА Демократичної партії, щоб цього року конвенцію, яка буде іменувати кандидата на Президента і його заступника, проголосити „відкритою", а тим самим звільнити делегатів з правоборчих зобов'язань, прилучилася і пані Грассо, губернатор стейту Коннектикут. Після того, як губернатори стейтів Нью Йорку і Колорадо зголосили своє приєднання до цієї групи, с це вже третій губернатор, що виступив одверто проти номінації президента Картера. Пані Грассо запропонувала, щоб звернувшись до президента Картера з проханням добровільно звільнити делегатів з їхніх зобов'язань.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСОЮЗУ!

КОЛИ ПОДРОЖУЄТЕ:

- АВТОМ власним або чужим
- АВТОБУСОМ
- ПОІЗДОМ
- ПІТАКОМ
- ЧИ КОРАБЛЕМ

всюди і завжди хоронить Вас

акцидентова грамота УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

Увага! Вже появилася друком книжка Увага! Уласа Самчука

СЛІДАМИ ПІОНЕРІВ ЕПОС УКРАЇНСЬКОЇ АМЕРИКИ IN THE FOOTSTEPS OF THE PIONEERS SAGA OF UKRAINIAN AMERICA

Книжка у твердій зелено-темній полотноній обгортці, з мистецьким написом в оформленні

БОГДАНА ТИТЛИ

у видавничстві УНСОЮЗУ „Свобода" 268 сторінок. Ціна \$15.00 в пересилку.

Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі", пересилаючи рівночасно чек або грошовий переказ. Мешканці стейту Нью Джерсі зобов'язані 5% стейтового податку.

"SVOBODA" BOOKSTORE

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

MAKAR'S JEWELRY

STORE & SHOP 823 Sanford Ave. • Newark, N.J. 07106 (201) 374-7787

— 2 бл. від української церкви —

- Пригадуємо, що наша фірма виготовляє на замовлення всі вироби з біжутерії з 14 і 18 кт. золота, срібла та емалі.
- Замовлення приймаємо від усіх країн, як також індивідуальні, включаючи ваші власні моделі.
- Маємо великий вибір тризубів, різної величини та різні моделі.
- Великий вибір годинників жіночих та чоловічих.
- Правильні корали, бурштини, брошки, кулички, перстені і т. д.
- Ціни дуже помірковані, тому, що самі все виробляємо.
- Купуємо старі золоті вироби і монети.

ВЕЛИКА ЗНИЖКА ЦІН НА ФУТРА І КОЖУХИ

Деякі минулогодні фасони нижче ціни продажу. Різночасно поручаємо чудові футра з мині, куртки з лисів та інших шкільних шкіл. Кожухи нашої продукції шиті з найкращих шкіл еспанських, французьких, аргентинських, американських. Виконуємо всі направи і чистення футер. На місці можна набити імітації кожухів, мині, джинсові матеріали і т. д.

GOLTEX CO. 20 Flrst Ave. N.Y.C., N.Y. Tel.: (212) 533-7236

Відкрито 7 днів у тижні, від 10-6-01 веч.

М'ясо і ковбасні вироби

за німецьким виробом для смакування. Вироби у власній фабричній ковбас.

ТІЛЬКИ ОДНА ЯКІСТЬ — НАЙЛІПША яку найліпше люблять господині цілі родини. Зайдіть до найближчої крамниці KARL ENMER.

KARL ENMER PORK STORES

Головна крамниця: 63-35 Fresh Pond Road Ridgewood - Brooklyn, N.Y. Філії крамниць в Нью Йорку і поза містом.

BAKKA COMPANY
APARTMENT STORE
48 East 7th St.
Tel.: 928-3855, New York, 10003
APKA — в НЕДІЛІ ЗАКРИТА в місці СЕРПНІ.

HELP WANTED

ПОШУКУЄТЬСЯ ЖІНКУ

до догляду дому в Кергонксі, Н. Й. Тел. веч.: (212) 441-3858

ПОТРІБНИЙ ПРАЦІВНИК ДО М'ЯСАРНИ на постійну працю. Зголошуватись: 139 2-та Авеню, Нью Йорк, Н. Й. Тел.: (212) 228-5590

ДО ВІНАЙМУ

ДО ВІНАЙМУ УМЕШЬОВАНЕ ПОМЕШКАННЯ 2 і 1 1/2 кімнати, на одну або 2 особи, на цілий рік, в Кергонксі, Н. Й. Близ Союзівки. Тел.: (212) 441-3858, веч. (914) 626-7049

REAL ESTATE

Approx. 123 acres, prime hunting land. \$32,500. 1/4 down, owner will hold mortgage. Attractive 3 room home, fireplace, attached garage on approx. 1.8 acres: \$60,000 — with small business in near — by city — \$75,000. Good retirement home, fireplace, attached garage, on 2 acres. \$47,500. adjoining 8 acres available. \$6,000. BURCKARD REALTY Pond Eddy, N.Y. 12770 Area code (914) 856-6533

BUNGALOW COLONY FOR SALE Ellenville, N.Y. 40 units, pool, casino, winter home, warehouse. Private mortgage, low interest. (914) 647-4880

FUNERAL DIRECTORS

ПОПОГОДЖУЄМО традиційні українські похорони для Ваших рідних. Обслуговуємо всі громади вже понад 50 років. Обслуга 24 години денно.

JOHN J. SENKO (212) 388-4416 or (516) 481-7460 SENKO FUNERAL HOME 213 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. HEMPSTEAD FUNERAL HOME 89 Peninsula Blvd. Hempstead, L.I., N.Y. 11550

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА Peter Jarema 129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y. ORegon 4-2568

SINKOWSKY

FUNERAL SERVICE 3535 East Tremont Avenue BRONX, N.Y. 10465 Tel.: 863-2478

191 Avenue "A" NEW YORK, N.Y. 10009 Tel.: 674-3630 Директор ПОСІФ СЕНКОВСЬКИЙ Займається влаштування похоронів в напівніжних, похоронів в кожній районі міста. Похорони по мінімальним цінам.

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS AIR CONDITIONED

Обслуга ЩИРА І ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похоронами на цвинтарі в Баянд Брукліна перенесенням тілних останків з різних країн світу. 801 Springfield Avenue IRVINGTON, N.J. NEWARK, N.J. ESsex 5-5555

New Branch UNION FUNERAL HOME 1600 Stuyvesant Avenue (corner Stanley Terr.) UNION, N.J. 07083 (201) 964-4222

Дирекція Кредитівки Самопоміч
повідомляє своїх Членів і Мешканців північно-східної (North-East) Філадельфії про

ВІДКРИТТЯ ФІЛІЇ КРЕДИТИВКИ
при Welsh Rd. i Bustleton Ave.

Починаючи від суботи, дня 16-го серпня ц.р. філія буде відкрита поштою КОЖНОЇ СУБОТИ від години 9-01 до 12-01 години.

Дирекція сподіється, що філія заощадить багато часу і труду членам Кредитівки — жителям тієї ділянки міста у поглядженнях банківських орудок. Паркування авт. збуду будинку, на південній стороні Bustleton Ave. або на парковій площі Frankford Trust

ЗАМОВЛЕННЯ І ПЕРЕДПЛАТА НА "THE UKRAINIAN WEEKLY"

Просимо витати, вивопнити і разом з належною передплатою переслати до Адміністрації „Свободи"

"SVOBODA" 30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Дата _____

Передплата річно для членів УНС — \$5.00 для нечленів — \$8.00

Прощу зарахувати мене до передплатників THE UKRAINIAN WEEKLY

Ім'я і прізвище _____

Address: No. _____ Street _____ City _____ State _____ Zip Code _____

Я є членом УНС. Відділ _____ Я не є членом УНС ☐

Залучую (чеком ☐ грошовим переказом ☐ мою річну передплату ☐

Передплата \$ _____ Пресовий Фонд \$ _____

КОЛИ ХОЧЕТЕ ВИСЛАТИ ПОСИЛКУ-ДАРУНОК ДО СССР

ПОКОРНУТІВТЕСЬ ПОСЛУГАМ ШИРОКОВІДОМОЇ ВСІМ ФІРМІ PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(Licensed by Vnesheposyltorg)

EXECUTIVE OFFICE 1776 BROADWAY NEW YORK, N.Y. 10019 Tel.: 581-6590 і 581-7729

Вислані тільки через нашу філію посилки доставляються на призначену адресу в найкоротшому часі. Доставка посилки гарантована. Належне мито оплачується тут у наших крамницях і відборті НЕ ПЛАТИТИ НІЧОГО. При конторах фірми є склади з різними одяговими товарами, харчовими продуктами, шкірами на обшу і т. п. по дуже низьких цінах.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC. За додатковими інформаціями, звертайтеся до головного бюро, або до одного з наших відділів.

Відділи відкриті щоденно від 9 год. ранку до 6 вечора. По суботах і неділях від 9 ранку до 4 по пол.

НАШІ ВІДДІЛИ:

CHESTER, Pa. 19013 — 2819 W. 3rd Street	(215) 497-2382
BROOKLYN, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
NEW YORK, N.Y. 10003 — 78 Second Avenue	OR 4-1540
NEW YORK, N.Y. 10003 — 324 East 9th Street	(212) 475-7430
SOUTH RIVER, N.J. — 41 Whitehead Avenue	CL 7-4320
PHILADELPHIA, Pa. 19123 — 1013 N. Marshall Street	(215) WA 5-8878
ALLEN TOWN, Pa. 126 Tilghman Street	NE 5-1654
LOS ANGELES 4, Cal. — 159 So. Vermont Avenue	DU 5-5550
CHICAGO 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
CHICAGO, Ill. 60629 — 2608 West 69th Street	(312) WA 5-2787
CHICAGO, Ill. 60605 — 1855 W. 47th Street	FR 6-7535
BALTIMORE, Md. 21231 — 1828 Fleet Street	DI 2-4240
DETROIT 12, Mich. — 11601 Jos. Campau Avenue	365-6780
RAHWAY, N.J. — 47 E. Milton Avenue	381-8800
SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
CLEVELAND, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	(216) 845-6078
HAMTRAMCK, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
BUFFALO 12, N.Y. — 701 Filmore Avenue	TX 5-0700
PHOENIX, Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy	(602) 942-7770
SILVER SPRING, Md. — 1002 Kennebec Avenue	(301) 589-4464
MIAMI BEACH, Fla. 33139 — 1201 — 17th Street	(305) 673-8227
HERKIMER, N.Y. — McKenna Rd.	(315) 866-3939